

ΕΚΤΑΚΤΟ - Το ΦΕΚ της λειτουργίας των εκκλησιών έως 5 Ιουνίου

/ [Επικαιρότητα](#)

18595

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Μαΐου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1816

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ. 29519

Επιβολή προσωρινών μέτρων στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για την προστασία της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, για το χρονικό διάστημα από 17.5.2020 έως και 5.6.2020.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - ΥΓΕΙΑΣ

«Παράταση ισχύος της αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ.23093/6.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 1178) έως και τις 3.5.2020» (Β' 1628).

3. Την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.27807/2.5.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης της τέλεσης λειτουργιών και ιεροπραξιών στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας και μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19 στους χώρους αυτούς για το χρονικό διάστημα από 4.5.2020 έως και 16.5.2020» (Β' 1643).

Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας επιτρέπεται η τέλεση κάθε είδους λειτουργίας ή θρησκευτικής τελετής (συμπεριλαμβανομένων γάμων και βαπτίσεων) με την συμμετοχή πιστών σε όλους τους χώρους λατρείας όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ατόμων καθορίζεται από την αναλογία ένα άτομο ανά 10 τ.μ. (πχ σ' ένα χώρο λατρείας επιφανείας 300 τ.μ. ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ατόμων είναι 30) και πρέπει να διατηρούν απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ τους. Για τους χώρους λατρείας που είναι άνω των 500 τ.μ., ο μέγιστος αριθμός είναι 50. Τα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας που πρέπει να τηρούνται αναφέρονται αναλυτικά στην ΚΥΑ (πχ σύσταση για τη χρήση μάσκας, υποχρεωτική χρήση αντισηπτικού για την υγιεινή των χεριών, συχνός καθαρισμός επιφανειών κλπ).

Ενσωματώθηκαν, επιπλέον, συστάσεις και μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας που ανταποκρίνονται σε ειδικότερες ανάγκες και χαρακτηριστικά επιμέρους θρησκευτικών κοινοτήτων (πχ τρόπος εισόδου σε χώρους λατρείας που δεν επιτρέπεται η είσοδος με υποδήματα κλπ). Αποσαφηνίζεται, επίσης, ότι σε περίπτωση τέλεσης λειτουργιών ή θρησκευτικών τελετών σε υπαίθριους χώρους ισχύουν οι γενικοί κανόνες περί δημοσίων υπαίθριων συναθροίσεων. Η ισχύς της ΚΥΑ είναι από την 17/5/2020 έως και την 5/6/2020.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ ΤΟ ΦΕΚ, 12 Μαΐου 2020, ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ, Αρ. Φύλλου 1816, “Επιβολή προσωρινών μέτρων στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για την προστασία της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, για το χρονικό διάστημα από 17.5.2020 έως και 5.6.2020”.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ – ΥΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου πρώτου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού» (Α' 42) και ιδίως της περ. στ' της παρ. 2 και της περ. δ' της παρ.

4 αυτού, όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4682/2020 (Α' 76),

β. του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31),

γ. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (Α' 148),

δ. του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119),

ε. του π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

2. Την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.23093/6.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης της τέλεσης κάθε είδους λειτουργιών και ιεροπραξιών στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για το χρονικό διάστημα από 12.4.2020 έως και 20.4.2020» (Β' 1178), όπως η ισχύς αυτής παρατάθηκε αρχικώς με την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.25763/16.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Παράταση ισχύος της αριθμ. Δ1α/Γ.Π.οικ.23093/6.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 1178) έως και τις 28.4.2020» (Β' 1471) και παρατάθηκε εκ νέου με την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.27283/28.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Παράταση ισχύος της αριθμ. Δ1α/Γ.Π.οικ.23093/6.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 1178) έως και τις 3.5.2020» (Β' 1628).

3. Την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.οικ.27807/2.5.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης της τέλεσης λειτουργιών και ιεροπραξιών στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας και μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19 στους χώρους αυτούς για το χρονικό διάστημα από 4.5.2020 έως και 16.5.2020» (Β' 1643).

4. Την από 11.5.2020 εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

5. Την υπ' αρ. Β2α/οικ.29370/11.5.2020 βεβαίωση της Διεύθυνσης Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Υγείας, σύμφωνα με την οποία η έκδοση της παρούσας απόφασης δεν προκαλεί δαπάνη

σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

1. Επιτρέπεται η τέλεση λειτουργιών, λατρευτικών συνάξεων, ιεροπραξιών, μυστηρίων και κάθε είδους θρησκευτικής τελετής, καθώς και η προσέλευση προσώπων για ατομική ή κατ' ιδίαν προσευχή σε όλους ανεξαιρέτως τους χώρους θρησκευτικής λατρείας (κάθε είδους και κάθε νομικού, κανονικού και εν γένει θρησκευτικού καθεστώτος ναών και παρεκκλησίων, ευκτηρίων οίκων, τεμενών, συναγωγών κ.λπ.) κάθε δόγματος και θρησκείας, ανεξαρτήτως μεγέθους και χωρητικότητάς τους, στο σύνολο της Επικράτειας μόνο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας:

α) ο μέγιστος αριθμός ατόμων που επιτρέπεται να παρίσταται εντός του χώρου λατρείας προκύπτει από την τήρηση της αναλογίας ενός ατόμου ανά 10 τ.μ. επιφάνειας, με ελάχιστη απόσταση ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους προς όλες τις κατευθύνσεις. Στον υπολογισμό του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνεται αποκλειστικά και μόνο η επιφάνεια του κύριου/ ωφέλιμου χώρου που εξυπηρετεί τις λατρευτικές ανάγκες και δεν συμπεριλαμβάνονται οι επιφάνειες τυχόν άλλων όμορων κυρίων χώρων του ακινήτου που εξυπηρετούν δραστηριότητες μη λατρευτικές (π.χ. χώροι σεμιναρίων και αναγνωστηρίων), τυχόν βοηθητικών χώρων (π.χ. γραφείων, αποθηκών), χώρων υγιεινής, κοινοχρήστων κ.λπ. Ο κατά νόμο υπεύθυνος θρησκευτικός λειτουργός οφείλει να προχωρήσει στην εσωτερική διαμόρφωση του χώρου λατρείας ώστε να είναι αμέσως διακριτές οι θέσεις (ορθίων ή καθημένων) που μπορούν να καταλάβουν οι προσερχόμενοι και να διατηρείται ο μέγιστος αριθμός τους εντός του ορίου της προαναφερθείσας αναλογίας, καθώς και η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους προς όλες τις κατευθύνσεις,

β) σε περίπτωση που η επιφάνεια του χώρου λατρείας υπερβαίνει τα 500 τ.μ., ως μέγιστος αριθμός παρισταμένων ορίζεται ο αριθμός πενήντα (50),

γ) να τηρούνται όλα τα θεσπισθέντα προληπτικά μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, όπως αυτά ανακοινώνονται από τον ΕΟΔΥ και από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

2. α) Οι κατά νόμο υπεύθυνοι θρησκευτικοί λειτουργοί οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τηρείται ανά πάσα στιγμή ο μέγιστος επιτρεπόμενος συνολικός αριθμός

ατόμων, η αναλογία ένα άτομο ανά 10 τ.μ., η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5)

μέτρου μεταξύ τους, καθώς και τα μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, όπως ορίζονται από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

β) Στις εισόδους των χώρων λατρείας υπάρχουν υποχρεωτικά δυο σταθμοί αντισηπτικών προς χρήση των προσερχόμενων. Η υγιεινή των χεριών με αντισηπτικό είναι υποχρεωτική κατά την είσοδο στο χώρο λατρείας.

γ) Στις εισόδους των χώρων λατρείας στους οποίους οι προσερχόμενοι δεν επιτρέπεται να εισέλθουν με τα υποδήματά τους, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα πλύσης των ποδιών, με τήρηση της απόστασης του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου ή χρήσης ποδοναρίων, τα οποία δεν θα επαναχρησιμοποιούνται. Τα υποδήματά τους πρέπει να τοποθετούνται από τους ίδιους εντός σακούλας, η οποία θα κλείνει ερμητικά. Συνιστάται κάθε σακούλα υποδημάτων να τοποθετείται ξεχωριστά και χωρίς επαφή μεταξύ τους. Σε περίπτωση που το λατρευτικό τυπικό περιλαμβάνει τη χρήση χαλιού, συνιστάται οι προσερχόμενοι να φέρουν και να χρησιμοποιούν εντός του χώρου λατρείας το δικό τους χαλί προσευχής.

δ) Απαγορεύεται η χρήση πνευστών οργάνων. Εάν κατά το οικείο λατρευτικό τυπικό προβλέπεται η ύπαρξη χορωδίας ή ομαδικής υμνωδίας/απαγγελίας θρησκευτικών ύμνων, από τους πιστούς συνιστάται η αποφυγή τους ή η τήρηση τουλάχιστον τριών (3) μέτρων απόστασης μεταξύ τους.

ε) Καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής στον χώρο λατρείας συνιστάται η χρήση προστατευτικής υφασμάτινης μάσκας από τους προσερχόμενους. Για την εξυπηρέτησή τους πρέπει, σε εμφανές σημείο κάθε χώρου λατρείας, να έχει ληφθεί πρόνοια για τον αναγκαίο εξοπλισμό υγιεινής (χαρτομάντηλα ή χάρτινες πετσέτες κ.λπ.).

στ) Είναι απαραίτητος ο συχνός καθαρισμός και η τοπική απολύμανση των επιφανειών που αγγίζονται (π.χ. κουπαστές, χερούλια, διακόπτες) ή χρησιμοποιούνται για την εκδήλωση του θρησκευτικού φρονήματος από πολλά πρόσωπα.

ζ) Στις εξόδους των χώρων λατρείας τοποθετούνται υποχρεωτικά κάδοι για την απόρριψη του χρησιμοποιηθέντος εξοπλισμού υγιεινής (μάσκες, γάντια, χαρτομάντηλα, ποδονάρια κ.λπ.).

η) Με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού εφαρμόζεται σύστημα ελεγχόμενης εισόδου προσώπων στο χώρο λατρείας, ώστε να αποφεύγεται

ο συνωστισμός και να τηρείται η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου

μεταξύ τους. Ο εφαρμόζων το σύστημα ελέγχου αναμονής στις εισόδους των χώρων λατρείας φέρει υποχρεωτικά όλα τα απαραίτητα μέσα προστασίας του (π.χ. μάσκα, γάντια).

θ) Ο φυσικός αερισμός των χώρων λατρείας είναι υποχρεωτικός καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας τους. Σε περίπτωση χρήσης τεχνητού κλιματισμού, πρέπει να εξασφαλίζεται ταυτόχρονα και φυσικός αερισμός με ανοικτές πόρτες και παράθυρα.

ι) Εφόσον κάποιος παρουσιάσει συμπτώματα ασθένειας, θα πρέπει να απομακρύνεται με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού από τον

χώρο λατρείας, τηρώντας τις απαραίτητες προφυλάξεις. Εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση απομάκρυνσή του, πρέπει να απομονωθεί προσωρινά μέχρι την ασφαλή απομάκρυνσή του, αποφεύγοντας την επαφή με άλλα άτομα. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να έχει προβλεφθεί ειδικός χώρος με εξαερισμό, μάσκες, χαρτομάντηλα, πλαστική σακούλα για απόρριψη αυτών και αντισηπτικό χεριών.

ια) Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση γεύματος για τη λύση της νηστείας (Ιφτάρ) εντός των χώρων λατρείας ή σε βοηθητικούς χώρους αυτών. Με ευθύνη του υπεύθυνου κατά νόμο θρησκευτικού λειτουργού, επιτρέπεται η διανομή των γευμάτων σε ατομικό πακέτο, τηρουμένων των κανόνων προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19 (και ιδίως της απόστασης του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των ατόμων καθώς και της χρήσης προστατευτικής υφασμάτινης μάσκας και γαντιών από τον διανομέα), αποκλειστικά σε όσους συμμετείχαν στην θρησκευτική τελετή που προηγείται της λύσης της νηστείας.

3. Ο κατά νόμο υπεύθυνος θρησκευτικός λειτουργός οφείλει να ενημερώνει με κάθε πρόσφορο τρόπο (ανάρτηση σε ιστοσελίδα, ανακοίνωση κ.λπ.) και σε κάθε περίπτωση να αναρτά σε εμφανές σημείο της εισόδου του χώρου λατρείας: α) τις ώρες κατά τις οποίες τελούνται λειτουργίες, λατρευτικές συνάξεις, ιεροπραξίες και κάθε είδους θρησκευτικές τελετές, β) τις ώρες κατά τις οποίες είναι ανοικτός ο χώρος λατρείας για την πραγματοποίηση ατομικής ή κατ' ιδίαν προσευχής και γ) τον συνολικό αριθμό ατόμων που μπορούν να παρευρίσκονται ταυτοχρόνως στον χώρο λατρείας σύμφωνα με την αναλογία ένα (1) άτομο ανά 10 τ.μ., με απόσταση μεταξύ τους ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου και με την επιφύλαξη ότι, σε περίπτωση που η επιφάνεια του χώρου λατρείας υπερβαίνει τα 500 τ.μ., ως μέγιστος αριθμός παρισταμένων ορίζεται ο αριθμός πενήντα (50).

4. Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τους χώρους λατρείας που

βρίσκονται εντός δημοσίων, δημοτικών, φιλανθρωπικών, κοινωφελών ή άλλων υπηρεσιών, καταστημάτων και εγκαταστάσεων (π.χ. νοσοκομείων και ψυχιατρείων, γηροκομείων, οικοτροφείων, κοιμητηρίων, κατασκηνώσεων), ιδιωτικών κτημάτων, κτιρίων και επιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιών, κέντρων εκδηλώσεων, ξενοδοχείων). Υπεύθυνοι τήρησης των όρων, προϋποθέσεων και μέτρων της παρούσας στους προαναφερθέντες χώρους, είναι οι ιδιοκτήτες τους και οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους.

5. Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τις Ιερές Μονές, τα Μοναστήρια, τα Ησυχαστήρια και τους λοιπούς χώρους εγκαταβίωσης εντός της Επικράτειας. Κατά το ως άνω χρονικό διάστημα απαγορεύονται οι οργανωμένες ομαδικές προσκυνηματικές επισκέψεις. Ο αριθμός επισκεπτών που μπορούν να δέχονται ημερησίως (χωρίς διανυκτέρευση) δεν μπορεί να υπερβαίνει την αναλογία ένα άτομο ανά 10 τ.μ. του Καθολικού της Ιεράς Μονής ή του κεντρικού χώρου λατρείας του Μοναστηριού ή του χώρου εγκαταβίωσης, με ανώτατο όριο τα πενήντα (50) άτομα. Οι απαγορεύσεις επισκέψεων και όλα τα αναγκαία προληπτικά μέτρα που αφορούν στις Ιερές Μονές της Αθωνικής Πολιτείας, αποφασίζονται από τον Διοικητή του Αγίου Όρους, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης της Ιεράς Κοινότητας. Με την ως άνω απόφαση του Διοικητή ορίζεται, εφεξής, ο αριθμός των εισερχομένων ημερησίως επισκεπτών, εντός των ορίων που αναφέρονται ανωτέρω. Οι Ιερές Μονές, εφόσον επιθυμούν, μπορεί να μην δέχονται επισκέπτες. Ο Διοικητής εποπτεύει την ορθή τήρηση όλων των μέτρων προστασίας, είτε αυτά λαμβάνονται από τον ίδιο τοπικά είτε λαμβάνονται σε επίπεδο Επικράτειας.

6. Όσον αφορά στις κηδείες και τις σχετικές με αυτές θρησκευτικές λειτουργίες και λοιπές ιεροπραξίες και ταφικές εκδηλώσεις, στις οποίες, σύμφωνα με τα οικεία θρησκευτικά ήθη και πρακτικές, είθισται η συμμετοχή και η προσέλευση συγγενών, φιλικών προσώπων και κοινού, επιτρέπεται η συμμετοχή μόνο του θρησκευτικού λειτουργού, του στενού συγγενικού περιβάλλοντος του αποβιώσαντος και των προσώπων που επιμελούνται της ταφής, τηρουμένων αυστηρώς των λοιπών προληπτικών μέτρων προστασίας και οδηγιών των υγειονομικών αρχών. Για τις θρησκευτικές λειτουργίες που πραγματοποιούνται εντός χώρων λατρείας που βρίσκονται εκτός κοιμητηρίων, ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 1 και 2. Οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τη λειτουργία και διαχείριση των κοιμητηρίων, επιβλέπουν την ορθή εφαρμογή του παρόντος και οφείλουν να αποτρέπουν την προσέλευση προσώπων, στα οποία δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στην τελετή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

7. Σε περίπτωση τέλεσης λειτουργίας, λατρευτικής σύναξης, ιεροπραξίας, μυστηρίου

και κάθε είδους θρησκευτικής τελετής σε υπαίθριους χώρους, ισχύουν τα θεσπισθέντα προληπτικά μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και οι σχετικοί κανόνες περί δημοσίων, υπαίθριων συναθροίσεων.

8. Επιτρέπεται η συνέχιση των διοικητικών λειτουργιών των χώρων θρησκευτικής λατρείας.

9. Η παρούσα ισχύει για το χρονικό διάστημα από 17.5.2020 έως και 5.6.2020.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Μαΐου 2020

18595

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Μαΐου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1816

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Δ1α/ΓΠ.Οικ. 29519

Επιβολή προσωρινών μέτρων στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για την προστασία της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, για το χρονικό διάστημα από 17.5.2020 έως και 5.6.2020.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ - ΥΓΕΙΑΣ

Εχόντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:
 - α. Του άρθρου πρώτου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Κατεπείγοντα μέτρα αποφυγής και περιορισμού της διάδοσης κορωνοϊού» (Α' 42) και ιδίως της περ. στ' της παρ. 2 και της περ. δ' της παρ. 4 αυτού, όπως αυτή κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4682/2020 (Α' 76),
 - β. του π.δ. 18/2018 «Οργανισμός του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων» (Α' 31),
 - γ. του π.δ. 121/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας» (Α' 148),
 - δ. του π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119),
 - ε. του π.δ. 83/2019 «Διαρισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).
2. Την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.23093/6.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης της τέλεσης κάθε είδους λειτουργιών και ιεραρχικών στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας για το χρονικό διάστημα από 12.4.2020 έως και 20.4.2020» (Β' 1178), όπως η ισχύς αυτής παρατάθηκε αρχικά με την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.25763/16.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Παράταση ισχύος της αριθμ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.23093/6.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 1178) έως και τις 28.4.2020» (Β' 1471) και παρατάθηκε εκ νέου με την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.27283/28.4.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας

«Παράταση ισχύος της αριθμ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.23093/6.4.2020 κοινής απόφασης των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας (Β' 1178) έως και τις 3.5.2020» (Β' 1628).

3. Την υπ' αρ. Δ1α/ΓΠ.Οικ.27807/2.5.2020 κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας «Επιβολή του μέτρου της προσωρινής απαγόρευσης της τέλεσης λειτουργιών και ιεραρχικών στους θρησκευτικούς χώρους λατρείας και μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19 στους χώρους αυτούς για το χρονικό διάστημα από 4.5.2020 έως και 16.5.2020» (Β' 1643).

4. Την από 11.5.2020 εισήγηση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

5. Την υπ' αρ. Β2α/οικ.29370/11.5.2020 βεβαίωση της Διεύθυνσης Προτύπου Προτύπου και Δημοσιονομικών Αναφορών του Υπουργείου Υγείας, σύμφωνα με την οποία η έκδοση της παρούσας απόφασης δεν προκαλεί δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο μόνο

1. Επιτρέπεται η τέλεση λειτουργιών, λατρευτικών συνάξεων, ιεραρχικών, μυστηρίων και κάθε είδους θρησκευτικής τελετής, καθώς και η προαίρεση προσώπων για απομυκή ή κατ' ιδίαν προσευχή σε όλους ανεξαρτήτως τους χώρους θρησκευτικής λατρείας (κάθε είδους και κάθε νομικού, κανονικού και εν γένει θρησκευτικού καθεστώτος ναών και παρεκκλησίων, ευκτηρίων οίκων, τεμενίων, συναγωγών κ.λπ.) κάθε δόξατος και θρησκείας, ανεξαρτήτως μεγέθους και χωρητικότητάς τους, στο σύνολο της Επικράτειας μόνο υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις, για προληπτικούς λόγους δημόσιας υγείας:

α) ο μέγιστος αριθμός ατόμων που επιτρέπεται να παρίσταται εντός του χώρου λατρείας προκύπτει από την τήρηση της αναλογίας ενός ατόμου ανά 10 τ.μ. επιφάνειας, με ελάχιστη απόσταση ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους προς όλες τις κατευθύνσεις. Στον υπολογισμό του προηγούμενου εδάφιος περιλαμβάνεται αποκλειστικά και μόνο η επιφάνεια του κύριου/ιερώνυμου χώρου που εξυπηρετεί τις λατρευτικές ανάγκες και δεν συμπεριλαμβάνονται οι επιφάνειες τυχόν άλλων όμορων κυρίων χώρων του ακινήτου που εξυπηρετούν δραστηριότητες μη λατρευτικές (π.χ. χώροι σεμιναρίων και αναγνωστηρίων), τυχόν βοηθητικών χώρων

(π.χ. γραφείων, αποθηκών), χώρων υγιεινής, κοινοχρήσιμων κ.λπ. Ο κατά νόμο υπεύθυνος θρησκευτικός λειτουργός οφείλει να προχωρήσει στην εσωτερική διαμόρφωση του χώρου λατρείας ώστε να είναι αμέσως διακριτές οι θέσεις (αρθρών ή καθημένων) που μπορούν να καταλάβουν οι προσερχόμενοι και να διατηρείται ο μέγιστος αριθμός τους εντός του ορίου της προαναφερθείσας αναλογίας, καθώς και η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους προς όλες τις κατευθύνσεις.

β) σε περίπτωση που η επιφάνεια του χώρου λατρείας υπερβαίνει τα 500 τ.μ., ως μέγιστος αριθμός παρισταμένων ορίζεται ο αριθμός πενήντα (50),

γ) να τηρούνται όλα τα θεσπισθέντα προληπτικά μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, όπως αυτά ανακοινώνονται από τον ΕΟΔΥ και από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

2. α) Οι κατά νόμο υπεύθυνοι θρησκευτικοί λειτουργοί οφείλουν να διασφαλίζουν ότι τηρείται ανά πάσα στιγμή ο μέγιστος επιτρεπόμενος συνολικός αριθμός ατόμων, η αναλογία ένα άτομο ανά 10 τ.μ., η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους, καθώς και τα μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, όπως ορίζονται από την Εθνική Επιτροπή Προστασίας Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

β) Στις εισόδους των χώρων λατρείας υπάρχουν υποχρεωτικά δύο σταθμοί αντισηπτικών προς χρήση των προσερχόμενων. Η υγιεινή των χεριών με αντισηπτικό είναι υποχρεωτική κατά την είσοδο στο χώρο λατρείας.

γ) Στις εισόδους των χώρων λατρείας στους οποίους οι προσερχόμενοι δεν επιτρέπεται να εισέλθουν με τα υποδήματά τους, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα πλύσης των ποδιών, με τήρηση της απόστασης του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου ή χρήσης ποδοναρίων, τα οποία δεν θα επαναχρησιμοποιούνται. Τα υποδήματά τους πρέπει να τοποθετούνται από τους ίδιους εντός σακούλας, η οποία θα κλείνει ερμητικά. Συνιστάται κάθε σακούλα υποδημάτων να τοποθετείται ξεχωριστά και χωρίς επαφή μεταξύ τους. Σε περίπτωση που το λατρευτικό τυπικό περιλαμβάνει τη χρήση χαλιού, συνιστάται οι προσερχόμενοι να φέρουν και να χρησιμοποιούν εντός του χώρου λατρείας το δικό τους χαλί προσευχής.

δ) Απαγορεύεται η χρήση πνευστών οργάνων. Εάν κατά το οικείο λατρευτικό τυπικό προβλέπεται η ύπαρξη χορωδίας ή αμυδιακής υμνωδίας/απογγελίας θρησκευτικών ύμνων, από τους πιστούς συνιστάται η αποφυγή τους ή η τήρηση τουλάχιστον τριών (3) μέτρων απόστασης μεταξύ τους.

ε) Καθ' όλη τη διάρκεια παραμονής στον χώρο λατρείας συνιστάται η χρήση προστατευτικής υφασμάτινης μάσκας από τους προσερχόμενους. Για την εξυπηρέτησή τους πρέπει, σε εμφανές σημείο κάθε χώρου λατρείας, να έχει ληφθεί πρόνοια για τον αναγκαίο εξοπλισμό υγιεινής (χαρτομάντηλα ή χαρτικές πετσέτες κ.λπ.).

στ) Είναι απαραίτητος ο συχνός καθαρισμός και η τοπική απολύμανση των επιφανειών που αγγίζονται (π.χ. κουμπαστές, χειρούλας, διακόπτες) ή χρησιμοποιούνται

για την εκδήλωση του θρησκευτικού φρονήματος από πολλά πρόσωπα.

ζ) Στις εξόδους των χώρων λατρείας τοποθετούνται υποχρεωτικά κάδοι για την απόρριψη του χρησιμοποιηθέντος εξοπλισμού υγιεινής (μάσκες, γάντια, χαρτομάντηλα, ποδονάρια κ.λπ.).

η) Με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού εφαρμόζεται σύστημα ελεγχόμενης εισόδου προσώπων στο χώρο λατρείας, ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός και να τηρείται η απόσταση του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ τους. Ο εφαρμόζων το σύστημα ελέγχου αναμονής στις εισόδους των χώρων λατρείας φέρει υποχρεωτικά όλα τα απαραίτητα μέσα προστασίας του (π.χ. μάσκα, γάντια).

θ) Ο φυσικός αερισμός των χώρων λατρείας είναι υποχρεωτικός καθ' όλη την διάρκεια λειτουργίας τους. Σε περίπτωση χρήσης τεχνητού κλιματισμού, πρέπει να εξασφαλίζεται ταυτόχρονα και φυσικός αερισμός με ανοικτές πόρτες και παράθυρα.

ι) Εφόσον κάποιος παρουσιάσει συμπτώματα ασθένειας, θα πρέπει να απομακρυνείται με ευθύνη του κατά νόμο υπεύθυνου θρησκευτικού λειτουργού από τον χώρο λατρείας, τηρώντας τις απαραίτητες προφυλάξεις. Εφόσον δεν είναι δυνατή η άμεση απομάκρυνσή του, πρέπει να απομονωθεί προσωρινά μέχρι την ασφαλή απομάκρυνσή του, αποφεύγοντας την επαφή με άλλα άτομα. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να έχο προβλεφθεί ειδικός χώρος με εξοπλισμό, μάσκες, χαρτομάντηλα, πλαστική σακούλα για απόρριψη αυτών και αντισηπτικό χεριών.

ια) Δεν επιτρέπεται η πραγματοποίηση γεύματος για τη λύση της νηστείας (ιφθάρ) εντός των χώρων λατρείας ή σε βοηθητικούς χώρους αυτών. Με ευθύνη του υπεύθυνου κατά νόμο θρησκευτικού λειτουργού επιτρέπεται η διανομή των γευμάτων σε ατομικό πακέτο, τηρουμένων των κανόνων προστασίας της δημόσιας υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19 (και ιδίως της απόστασης του ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου μεταξύ των ατόμων καθώς και της χρήσης προστατευτικής υφασμάτινης μάσκας και γαντιών από τον διανομέα), αποκλειστικά σε όσους συμμετείχαν στην θρησκευτική τελετή που προηγείται της λύσης της νηστείας.

3. Ο κατά νόμο υπεύθυνος θρησκευτικός λειτουργός οφείλει να ενημερώνει με κάθε πρόσφορο τρόπο (ανάρτηση σε ιστοσελίδα, ανακοίνωση κ.λπ.) και σε κάθε περίπτωση να αναρτά σε εμφανές σημείο της εισόδου του χώρου λατρείας: α) τις ώρες κατά τις οποίες τελούνται λειτουργίες, λατρευτικές συνόδες, ιεραρχίες και κάθε είδους θρησκευτικές τελετές, β) τις ώρες κατά τις οποίες είναι ανοικτός ο χώρος λατρείας για την πραγματοποίηση ατομικής ή κατ' ιδίαν προσευχής και γ) τον συνολικό αριθμό ατόμων που μπορούν να παρευρίσκονται ταυτόχρονα στον χώρο λατρείας σύμφωνα με την αναλογία ένα (1) άτομο ανά 10 τ.μ., με απόσταση μεταξύ τους ενός και ημίσεος (1,5) μέτρου και με την επιφύλαξη ότι, σε περίπτωση που η επιφάνεια του χώρου λατρείας υπερβαίνει τα 500 τ.μ., ως μέγιστος αριθμός παρισταμένων ορίζεται ο αριθμός πενήντα (50).

4. Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τους χώρους λατρείας που βρίσκονται εντός δημοσίων, δημο-

τικών, φιλανθρωπικών, κοινωνικών ή άλλων υπηρεσιών, καταστημάτων και εγκαταστάσεων (π.χ. νοσοκομείων και ψυχιατρικών, γηροκομείων, ογκοτροφείων, κοιμητηρίων, κατασκηνώσεων), ιδιωτικών κτημάτων, κτιρίων και επιχειρήσεων (π.χ. συγκροτημάτων κατοικιών, κέντρων εκδηλώσεων, ξενοδοχείων). Υπεύθυνοι τήρησης των όρων, προϋποθέσεων και μέτρων της παρούσας στους προαναφερθέντες χώρους, είναι οι ιδιοκτήτες τους και οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους.

5. Οι ως άνω υποχρεώσεις καταλαμβάνουν και τις Ιερές Μονές, τα Μοναστήρια, τα Ησυχαστήρια και τους λοιπούς χώρους εγκατάστασης εντός της Επικράτειας. Κατά το ως άνω χρονικό διάστημα απαγορεύονται οι οργανωμένες ομαδικές προσκυνηματικές επισκέψεις. Ο αριθμός επισκεπτών που μπορούν να δέχονται ημερησίως (χωρίς διανυκτέρευση) δεν μπορεί να υπερβαίνει την αναλογία ένα άτομο ανά 10 τ.μ. του Καθολικού της Ιεράς Μονής ή του κεντρικού χώρου λατρείας του Μοναστηριού ή του χώρου εγκατάστασης, με ανώτατο όριο τα πενήντα (50) άτομα. Οι απαγορεύσεις επισκέψεων και όλα τα αναγκαία προληπτικά μέτρα που αφορούν στις Ιερές Μονές της Αθωνικής Πολυτείας, αποφασίζονται από τον Διοικητή του Αγίου Όρους, κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης της Ιεράς Κοινότητας. Με την ως άνω απόφαση του Διοικητή ορίζεται, εφεξής, ο αριθμός των εισερχομένων ημερησίως επισκεπτών, εντός των ορίων που αναφέρονται ανωτέρω. Οι Ιερές Μονές, εφόσον επιθυμούν, μπορεί να μην δέχονται επισκέπτες. Ο Διοικητής εποπτεύει την ορθή τήρηση όλων των μέτρων προστασίας, είτε αυτά λαμβάνονται από τον ίδιο τοπικά είτε λαμβάνονται σε επίπεδο Επικράτειας.

6. Όσον αφορά στις κηδείες και τις σχετικές με αυτές θρησκευτικές λειτουργίες και λοιπές ιεροπραξίες και ταφικές εκδηλώσεις, στις οποίες, σύμφωνα με τα οικεία

θρησκευτικά ήθη και πρακτικές, εΐθισται η συμμετοχή και η προσέλευση συγγενών, φίλων προσώπων και κοινού, επιτρέπεται η συμμετοχή μόνο του θρησκευτικού λειτουργού, του στενού συγγενικού περιβάλλοντος του αποβιώσαντος και των προσώπων που επιμελούνται της ταφής, τηρουμένων αυστηρώς των λοιπών προληπτικών μέτρων προστασίας και οδηγιών των υγειονομικών αρχών. Για τις θρησκευτικές λειτουργίες που πραγματοποιούνται εντός χώρων λατρείας που βρίσκονται εκτός κοιμητηρίων, ισχύουν οι διατάξεις των παρ. 1 και 2. Οι αρχές που είναι υπεύθυνες για τη λειτουργία και διαχείριση των κοιμητηρίων, επιβλέπουν την ορθή εφαρμογή του παρόντος και οφείλουν να αποτρέπουν την προσέλευση προσώπων, στα οποία δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στην τελετή, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

7. Σε περίπτωση τέλεσης λειτουργίας, λατρευτικής σύναξης, ιεροπραξίας, μυστηρίου και κάθε είδους θρησκευτικής τελετής σε υπαίθριους χώρους, ισχύουν τα θεσπισθέντα προληπτικά μέτρα υγιεινής για την αποφυγή μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και οι σχετικοί κανόνες περί δημοσίων, υπαίθριων συναθροίσεων.

8. Επιτρέπεται η συνέχιση των διοικητικών λειτουργιών των χώρων θρησκευτικής λατρείας.

9. Η παρούσα ισχύει για το χρονικό διάστημα από 17.5.2020 έως και 5.6.2020.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 12 Μαΐου 2020

Οι Υπουργοί

Παιδείας
και Θρησκευμάτων
ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Υγείας
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ